

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D'UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. . . . . 2 cèntims.
 Fòra de Palma. » . . . . . 2 1/2 »
 Números atrassats » . . . . . 4 »

Sonará cada dissapte, si té vént a sa flauta.

S'envian es números a domicili, tant a dins Ciutat com a ses Viles, pagant per adelantat a s'Administració (Cadena de Cort n.º 11), 1 pesseta a conta de 16 números.

S'ESTIU D'ENGUANY.

¡Cap estiu havia fèta sa caló d'enguany! per axò s'usan uns ventays tan grans qu'han de mesté forqueta de carro. Ses dònes me diuen que no'n sé de ventarmè; no y ell n'hi ha d'hòmos que se donan ayre amb molt de *salero*. No m'agrada es ventay perque sempre dona vént d'en tèrra; jò'n voldria un que fés embat.

¿Vos recordau d'aquell dia de llevant que fèya oló de cremayó? Ydò jò m'en anava cap a n'es Miradó, tot encès com una faya, y devant ses escales me vatx topá amb un altre ignorant que m'aturá.

—¿Ahont vas, hòmo, tant sofocat?

—Cercant un pòch de fresca.

—Jò'n duch; ¿que'n vols una mica?

—Ja'u crech.

Va trèure de sa butxaca un papé mastegat, el se mirá, y digué:

—S' Ajuntament deü 2.618,826 pessetes 90 cèntims.

—¡M'has dexat fret!

—Ydò ja estás fresch; no impòrta que't véntes.

Y em va dexá en banda. Jò vatx seguí es méu camí pensant qu'es noranta cèntims no porian essè més que de mistos de palleta.

Jò ténch per mí qu'aquest estiu fá tanta caló perque s'hi es afajida sa caló electoral.

Es fret un hòmo el se lleva de moltes maneres: ationant, posantsè un *ruso*, caminant aviat, colgantsè; amb sa caló de s'improvisació y amb so fòch de s'entussiasme y a n'es sol; y a s'estiu ni a sa lluna de València fá fresca. Sa caló no la llevan més qu'ets escarrufaments, ets calfrets y sa suó freda. Si no fós estat per aquests tres *alivios* mos moriam enguañy.

—¿Jòrdi qu'has près sa *cédula personal*?

—No encara.

—Ydò ja n'hi ha de novelles.

—¡Son primarenques ferm!

—Però granades. ¿De quina classe ets tú?

—Som persona de 4.ª classe: l'añy passat me va costá onze pessetes cinquanta cèntims.

—Ydò enguañy pagarás dezèt pessetes vint y cinch cèntims, sense pujá de classe.

—¿Però com pòt essè?

—Ja'u veus.

—¡Jesús, Bòn-Jesús, quin escarrufament!

—Ja no'n tindrás de caló avuy.

—Voldria sèbre perque jò enguañy, que som més véy, he de valè més que l'añy passat. Será qu'han pujat tots ets *valors*... ja sé lo qu'es. Com es missès han pujat es séu *arancel*...

Jò'n recòrd qu'un vespre a n'es Born no poriam alená de tanta basca, quant comensáren a dí que sa lleona d'es coronell *Boone* era fuyta y bevia llavó a sa Font de ses Tortugues. M'agafá un tremoló just com si fossem a Nadal, y vatx pèrde el mon de vista. Me menáren a una entrada, me féran vént amb sos capèlls y me donáren *Bromuro de Potasio*. Ja no vatx tení caló fins s'altre setmana.

Però desenganauvós, rès lleva sa caló com sa suó frèda. Un amich méu qu'anava cercant vòts s'havia mudat ja dezèt camies aquell dia, y en demaná un'altre nèta de bugada a n'es criat.

—Señó, no n'hi ha pús, li he donat sa derrera.

—¿Y ara que feym?

—Ja se li axugará demunt sa suó...

¡Ell conta que casi va tení fret fins que se va colgá l'ondemá s'altre!

Ahont també fá bona fresca es a sa Llónja. Jò hey vatx aná pèr prová sa méua sòrt a sa *tómbola*; vatx posá má y sortí un número tan gran y tan lluent que parexia còsa bona.

—¿Meem que será axò?

Es còr me fèya tech-tech, y va essè un capdell que no li vatx trobá es cap des fil. El vatx regalá a un'atlòta perque se fés una calsa de sèt colós, com s'usan ara.

¡Vaja un'altre pesseta!... y vatx trèure un paquet d'orquilles. ¡Justament aquell dia m'havian tós!

M'en vatx aná per no costiparmè

amb s'ambat qu'entrava per ses finestres. Rès me fá tanta pò com una corrent d'ayre.

Maldament marmul sa gènt fredolèga, jò he de dí que m'estim més s'ivèrn. Si a s'estiu tenim fruytes, a s'ivèrn hey ha confitures. A s'estiu mos pican ses pusses, es moscartes y ses mosques; a s'ivèrn no mos pican més que ses sèdes y sa curiositat: una picó ménos. A s'ivèrn, quant ses vetlades son llargues porem marmulá de tot y de tothòm, qu'es es divertiment més divertit de tots. Tròb que s'ivèrn es un témps fins y tot més decènt y més moral. Mos aplegam a una botigueta, devòra un escaufapanxes, ben embotonats fins a n'es còll, amb guants y tapa-boques, y de qualsevòl còsa parlem es honest; però figurauvós que s'altre dia a sa Portella mos juntarem uns quants sense més robeta qu'uns calsonets de nadá. Un que tenia ses comes primes ensatá sa política estranjera; un altre amb molta panxa, pegantsí toquets, parlá de política nacional; un corredó, gratantsè es taló, com si fós sa part delicada, parlá de ses Sociedats de crèdit. Ses convèrses eran ben honestes, però, que voleu que vos diga, no m'ho parexian. Sa política tant nua, es crèdit tant despuyat no m'agradan: tot ha de tení es séu pudor. Per axò vatx agafá ses carabasses y capficó dins s'aygo.

Y perque s'estiu sia més rigurós ha resultat qu'allò no era aygo. Diuen qu'hem près enguañy bañs de *petróleo*; altres sostènen que son estats de greix de balena y n'hi ha que defènsan que no era més qu'una mica d'*ácido sulfúrico*, *materias tintóreas* y *materias orgánicas*. Jò, per si acás son matzines, no me llép es dits quant prèntch xocolate. Des que vatx sèbre axò m'assembla devègades que fás oló de faró, unes altres crech fernè de *colcrem*, y altres d'aygo florida de *Lanman y Compañia*, no falsificada.

Jò no crech rès d'axò y ténch per mí qu'aquelles aygos térboles no es més que sa questió des Mediterráneo que va térbola y ha remogut ses arenes d'Àfrica, que mos arriban amb sa risaga.

S'estiu s'en va amb so derrè estèl amb cóua. ¡Enguañy n'hem tengut dos! Uns diuen que son señals de guerra, uns altres de fam, y n'hi ha que diuen qu'es de pèsta; però no es rès d'axò. Es primé va vení per sa *lucha* des tòro y sa lleona, y es segon à ses fires. Si n'ha-guéssem sabut, amb sa séua claró mos poriam havè estoviat es gas.

S'altre vespre vatx trobá un que'l se mirava (s'estèl) sense pipelletjá y no es aficionat à s'astronomia.

—¿Que fás, hòmo? (li vatx preguntá.)

—Mirava si hey bastaria amb sa má.

—Tú no sabs lo qu'es axò.

—¿Que no es un *mete-oro*?

—Sí.

—Ydò jò li donaria papé... ¿qué li fá à èll que li digan *mete-papel*? ja s'en regala bé d'axò.

Per rès me sab greu que vénga s'ivèrn més que p'es gelat; però encara m'agrada més prenderlo devant sa xamenèa, à Nadal. Allò son féstes, d'endiòt y de porcella y de torrons, millós qu'aquestes festetes de s'estiu que se fonan amb quatre coets, quatre picolinades y quatre xeremiades demunt es cadafals; y sa gént hey té tanta d'afició, que mos assegura qu'es Teatro estará plè aquest ivèrn...

Tròp que torna fé caló... ¡aquest estiu no acabarà may!

Sa darrera llevantada ha netetjat s'aygo; ydò tornemhi: allá tothòm sura amb unes carabasses.

NEMO.

Amb molt de gust insertam en es número d'avuy sa siguent poesia compòsta derrerament per sa nóstra paysana la inspirada poetisa Dona Victòria Peña d'Amer.

DESPEDIDA

À MES ESTIMADES NABODES

CATALINA BARCELÓ Y JUANA MIR

Volau, volau, colometes,
Cap al vòstre colomar,
Anau à la bella Palma
De les illes Balears.

Allí les vòstres marçetes,
A lí tos vòstres germans
Vos anyoran y vos diuen
Que torneu passar la mar.

¿Y lo goig de casa nóstra?
¿Y'l plaher de vòstres cants?
Ab vosaltres s'en venguéran
Y ab vosaltres, ¡ay! s'en van.

Adeu siau, hermoses nines,
Solament Déu sab fins quant,
Qui aquí pogués trasplantarvos
¡Oh roserets de tot l'any!

Qu'en direu de Barcelona,
Qu'en direu d'els catalans,
D'aquesta ciutat tan nòble
Y d'aquests còrs tan lleals?

Digaunè bé, filles méues,
Digaunè que'm será grat,
Ella'm dotá l'amor mia,
Ella mos fills dotará.

L'ayre qu'aquí se respira
Alleugera los pesars,
Ditxós qui l'ha coneguda
La pátria de mos infants,

Adeu, adeu, cosinetes,
Sént que vos diuen plorant
Méntres la llanxeta avansa
Y'l mariner va remant.

A demunt lo vapor *Palma*
Ab greu dolor vos dexam,
Beneyta nau que porta àngels
Qu'allunya la tempestat.

Replegau les banderetes
De los mocadoretos blancs,
Secau ab ells vòstres ulls,
Y anausen à descansar.

Demá dematinadeta
A dalt cubèrta pujau
Y veuréu la *Dragonera*,
Les faròles y'l *Cap blanc*.

Y quant oviréu les torres
De la nóstra Catedral
Resau ensemps una Salve.
Perque'ns tornem aplegar.

Tan bòn punt toqueu la terra
Digau un Crèdo à *La Sanch*
Perque'ns cur de l'anyorança
Qu'en lo còr ens heu dexat.

Digau à les vòstres mares
Y digau à mon germá
Que pujem del Cèl l'escala
Per no separarvos may.

VICTORIA PEÑA D'AMER.

SA DITXA ES UN SOMIT.

Diumeuge passat, ó per milló dí, es dissapte, causat de sa *comèdia social* de dins Ciutat, resòlt à no torná à s'*exposició y mercat* des Born, vatx volè aná à respirá s'ayre tan pur y sá des pinás, y es *salitre* de ses ones; y amb aquesta intenció vatx partí es vespre, devés les deù, cap al *Terreno*.

Arrib à una caseta d'un amich méu, m'assèch en es balcó, contemplant la mar blava-fosca, amb una retxa que parexia que s'hi havian aplegats tots es diamants del mon; sa lluneta jugava à *cap-amaga* amb un nigulet blanc dau-rat y rossench, alluñy, dins uná claroreta molt mòrta, véya Palma amb La Sèu, qu'era lo que més sortia; es fanals des Miradó, des pònt de Santa Catalina

y alguns altres eran còm estèls aficats allá demunt; sa faròla vermeya des cap des Moll y es fanal vèrt, me féran recordá es llumanarets blaus que sempre mesclava sa padrina à ses rondayes de gegants y fiyes de reys, que me contava quant era petit perque no me dormís.

Contemplant aquell *panorama* me vatx posá concirós à filosofá y à compará sa foscura de la mar y sa claró de sa lluna à s'imaginació d'un *ateo* iluminada per sa Fè de Jesucrist; ses lluernes de s'aygo, à ses ilusions que mos feym à n'aquesta vida; ses estreilles, que còm que s'encenguéssen y s'apagássen, à s'esperansa; y es llumets que brillavan demunt sa fosca à n'aquelles inteligències privilegiades.

Digna era aquell cuadro d'un bòn pinzell, hò per inspirá s'ánima des filosof, y milló per sa lira des poeta.

Abans de sa sortida des sòl, quant s'aua comensava à tení de vermeyó alguns nigulets escabeyats, pescava jò assegut demunt una ròca, y es peixets qu'agafava los posava en *vivé* dins un clotet d'aygo de su devora jò.

Èts aucells cantavan demunt es pins y pinotells saludant sa venguda de s'estèl des matí; es botets des pescadós sortian des Moll y moguts per sa risaga xapavan s'aygo molt aviat, paresquent còm à gavines amb ses blanques ales estèses, y després desaparexian entre la mar y el Cèl.

Deix caure sa caña, péch una uyada à n'aquella platja encantada, entussiasmat trèch de dins es caxonet sa paleta y es pincells per copiá aquell cuadro tan delitós que devant sa méua vista se presentava. Febrós d'entussiasme, violent, plè de lòca esperansa y no tenguent altra idèa qu'aquella, posava coló y més coló, el mesclava, *emblanquinava* sa posteta amb so blanc de plata, es cobalt, es nègre d'ès y altres *tintes*.

Sense sèbre pintá, animat tan sòls p'es fòch de s'entussiasme, à la fi vatx veure que no sortia còm s'original, sinó que n'estava ben lluny d'assemblarshi; aquella animació, aquells tòns tan vius me sortian debilitats y sense vida.

Cansat de fé feyna en vá, vehent sa méua pòca maestría y pòch valè, vatx axecá ets uys al Cèl perque m'inspirás y ajudás donantme una mica de llum y art per acabarlo, y Ell es segú que s'en rèya de ses méues pretensions; me vatx enfadá amb mí mateix al veure sa méua torpesa; acabanthó axí còm milló vatx sèbre, animat per aquesta reflexió que me va vení à n'es cap. ¿Còm som tan ambiciós? ¿Qui es capás d'imitá exactament s'òbra des gran pintó de sa natura, y molt ménos jò un pòbre aprenent fluix de dibuix y de colorit?

Enfòra, casi dins es nigúls, véya ses barquetes còm ses méues esperanses; y somiant despèrt, creguent trobarmhi, recordava quant essent nin jugava amb sos amichs de mon infantesa, es purís-

sims amors d'aquella nina à sa que tant estimava y à sa que creya un angelet, una poncelleta que feya olors de celestials virtuts; aquell col·lègi, sòls farest es mes de Matx, y aquella innocència y tranquilidat de no havé de pensá en l'ondemá.

Distret amb aquestes reflexions, sens darmen conta, vatx esborrá amb sa mà-nega aquella *marinereta* que m'havia costat tanta pena de pintá; y s'entusiasme se va convertí en tristó.

Còm ja feya es sòl calent, concirós aplech es caxonet; embolich sa jiña per sa caña; agaf sa sarrieta per posarhi es peix, y ¡oh sorpresa! es quatre peixets qu'havia agafats havian fuyts de dins es clotet. Sa ditxa qu'havia tenguda no me durá gayre, no va essé més qu'un sòmit.

Axò es el mon, un s'afaña per guañá qualche coseta per éll disfrutari un dia ó p'ets séus infants, y à lo milló sa mala sort, ó un descuyt molt petit, ó es mirá enrera, li fa pèdre lo que li costava tanta pena; guarda dins es clotet des séu còr ses satisfaccions y amistats que li davan ets hòmos, y quant les ha de menesté no les tròba perque li han fuyts còm es peixets que jò tenia agafats....

¿Qui no somia en el mon? sense somiá, sa vida seria encara molt més trista de lo qu'es; sense un poch d'esperanso ningú pòt viure.

UN FERIT D'ALA.

ADAGIS AGRICOLES DES MES DE SETEMBRE.

Quant vé Sant Gil, es vèspres fil.

Es Matx murtra y es Setembre fruyta.

El Nòm de Maria, aygo m'envia.

Si's Setembre sa terra baña, sa bassiva des bòus à sa muntana.

Curta serment, verema llarga.

Sant Miquèl, Sant Miquelada, en veure figa, bona pedrada.

XEREMIADES.

Vint y dos plèchs han estat es presentats en es Certámen de L'IGNORANCIA que va quedá tancat dia vint, y entre tots élls hey ha còses molt bones à n'es séu gènero còm veuran en essé s'hora es nostros suscriptós.

Axo segurament animará sa Redacció de L'IGNORANCIA per ferné d'altres.

Ja pareix que ses *Fires y Fèstes* donan señals de vida. Ja se nota més animació p'es plá de Santa Catalina y pe sa Llònja y p'es tallers de menestrals.

Ja la gènt en convèrsa y se projèctan *adornos* y endomassades.

Ja podem anunciá à la gènt que comensarán amb músiques y repicades generals y amb una bona funció d'Iglesia à La Sèu es diumenge dematí y uns bons tòros es decapvespre y un castell de fòchs es vespre. Y es dilluna sa funció serà à Sant Jaume ahont han de benehi banderes de sa *Creu Rotja*, etc.

En fin gracies à Déu la cosa s'anima.

* *

—Aquesta si qu'es blava. ¿Que no 'u sabeu? Ara mós trobam amb que sa vorera de má s'umpl de *petróleo* pudent ó de tintura ó de no sáben qu'es, y ja no hey pòren prendre bañs ni anarhi à cercá aygo per medicina ni pescarhi *visquièra*.

—¿Que me dius? Jò'm còsta es creureu. Axò no pòt essé. ¿Y d'ahont ha de sortí es *petróleo* ó sa tintura, trós d'ase?

—D'ahont ha de sortí! D'ahont ha sortit. Tot se sab. Diuen qu'à ses fábriques fan síquies que van à má y per aquestes síquies tiran es baxos que no volen.

—¿Y aquelles casetes de *recreo*? ¿Y aquelles barraques per prendre bañs? ¿Y aquell establiment públich?

—Tots están fèts uns *perros*. Fins ara tenian s'oló y la sofrian, però ara que ja los tòcan sa pèll tròban que la cosa ja no es tolerable.

—¿Y axò que no heu pòt fé un fabricant? La mar es de tothòm.

—¿Qu'heu faria si sa fábrika estigués terra en dins?

—No 'u faria perque seria impossible.

—Ydò tampòch heu pòt fé ara p'es mateix motiu de que la má es de tothòm. Veyam que pròvin de tirá aquesta sutja dins sa cuneta de ses carreteres ó dins es torrents ó dins es Moll que son també públichs. ¿Qu'heu permetrà s' Autoridat?

—No: y amb molta de rahó.

—Ydò: tampòch heu pòt permetre dins la má perqu'es perjudicis qu'ocasionan los sofreix es públich, y es públich es primé qu'un particulá.

—Jò si fós l'amo d'aquestes síquies gòrdaria aquesta verinada, per mesclá amb altres còses y ferné fèms. Es impossible qu'aquestes matèries encara que sian minerals y pudentes no pugan tení una aplicació à n'ets *abonos* de s'agricultura.

* *

Si's *tramvia* ha de posá màquina per dins Ciutat no sé qu'haurán de fé. De segú que 's faròl de Can Moreno l'haurán de pujá més amunt y haurán de tomá uns quants abres gròssos de la Rambla. Llástima de passeitx. Bastant l'han aclarit aquestes anys passats es Retgidós golosos de lleña.

* *

Voleu sèbre lo que son molts de carrils de sa Vileta, escoltau aquesta convèrsa que tenian dos seños quant plèns de sòl y de pols anavan baxant à pèu cap à Ciutat s'altre dia devés les nou des dematí.

—Ydò, si seño. Ja 'u veu. Cansat d'esperá carril som envestit à pèu per no fé falta.

—Y jò he hagut de fé dos doblés de lo mateix.

—Aquestés missatges de carrilés s'axècan tart y en essé devés les vuyt carrigan es passatgés que pòden à Son Serrá y ala a Ciutat; y allá s'están armant convèrsa devora es brolladó ó dins es café des cantó des carré d'els Oms.

—Sa bistia ha de descansá. Sab que fa de caló ara en es sòl. Hem de tení un poch de llástima à n'es cavalls.

—Vostè deü essé d'aquesta Societat que nò fa cás de sacrificá deü hòmos per tení un ase content.

—Nò seño, però l'amo deü dí à n'es missatges que li cuydin es cavall.

—¿Sab perqu'es que l'estiman tant à sa bistia? perque los ha costat cent lliures. Jò'n sé molts que si los diguèssen: S'han de morí un des dos: es cavall ó sa dòna, tú mateix tria. Tolduna sense trapidá dirian: «Qu'es muyra sa dòna, poch me costará trobarné un altre!»

—No es péns; y amb sos que jò vetx qu'anam à pèu ja hey havia galerada. Vat' allá dos seños y un atlòt que també potoyan y més enrera vetx un capellá y un seño y dues dones carregades.

—No ley dich jò. ¿Que li costava à un carrilé torná partí cap amunt y fé aquesta carrilada. Tot axò tendria més dins sa butxaca.

—S'altre dia devés les dues eram sis ó set à la Rambla qu'esperavam y es carrilé no volia sortí que no fossem vuyt. Cansats d'esperá partiren dos à peu, més tart un altre, y à les dues y tres quarts en venguèran dos y hagué de sortí amb un passatgé manco.

—Si heu fan axí arribará que no tendrán cap passatgé. Lo que si sortian à hòres fitzes qualcuns d'ells, es passatgés hey serian d'hòra y ningú perdria es tèmps miserablement.

Amb axò arribárem à Ciutat y n'hi havia set de carruatges en filera prenguent s'ombra de s'hòrt de ses monjes.

* *

Alèrta seños Municipals, alèrta à fé parts y quarts. Donau per ruynoses, parets que ténen cent anys de vida, y aquelles qu'amenássen caure avuy mateix les dexau está quietes y ningú los diu res. S'es mesté mirá arreu en tractá de mirá prim.

* *

Desitjaria qu'ets ignorants lectors que s'entènguen de llèys y de concienca resolguèssen un cás que pòt pertènexa à justícia y à sa moral.

Suposám qu' un compra un tròs de terra à fóra-pòrta y vòl fé unes cases. Té moltes carretades d' *escombros* que no li servexan per rès y per no durlosen alluny los escampa p' es camí. A lo llarch d' aquest hey ha una paret d' un veynat que còm vèu la féta reclama y no l' escoltan y resulta qu' umplint es camí devés quatre pams li baxan sa paret fins à n' es punt de qu' hey pòt botá un nin quant abans no hey poria casi mirá un hòmo. Resulta que còm sa fruyta d' altri es saborosa li menjan tota sa que guipan y demà li farán qualque naufratx de més importancia.

Pregunt: ¿Sa pòt umplí d' aquesta manera un camí perjudicant es veynat? ¿Es qui umpl ha de rescabala es perjudicis de s' omplir? ¿Aquest, pòt rescabalarsè per ses mans menjant sa fruyt d' aquell ò tornantli es mal que li fassan encara que sia sense interessos?

Me pareix qu' es missès y capellans pòran passá un' estona y quant un hòmo se tròbi amb aquestes circumstancies sabrà à ne que s' ha de atendre.

Pòren enviá ses solucions à s' Administració y heu agrahirá convidantlós à menjá figues un conradó que 'm fá aquest encàrrech.

*
**

Hem vist que devèra es molins de Santa Catalina fan parets qu' estreñan es camí de tal casta, convertintlo en carré, que no tendrà més que dos metros d' amplaria. S' Ajuntament se riu de s' *Ensanche* y aquest se fá à pòch pòch sense que ningú li diga rès y es carrés nous néxan estrets y mal forjats y qualcun que no passa. En devant, voldria sèbre fins quant ha de durá aquest des-gavell.

CORRESPONDENCIA.

Barcelona 25 Agosto de 1881.

¡VAJA UN ENGIÑY!

SEÑO DIRECTÓ: Es segú qu' es pensarà si à les hòres he fét à *tots*, ò si sa caló m' ha fús sa pòca popa que duch aferrada, ò si m' ha aclarit sa tinta. No señó; rès d' axò, y més qu' axò; perque casi han fét à *tots* amb mí y per pòch me fongueran sa bossa que no va molt grassa y s' han aclarit es méus cabeyts d' un susto. He jagut dues setmanes.

Un dematí me passetjava per un costat des Moll, qu' abans hey havia murada; un tròs llarch y desolat. Mirava si es barcos aplegavan floridura d' está aturats y s' acostá un hòmo armant conversa. Jò que 'n tenia pòca el dexava dí y tirava en devant; però éll còm una mosca me fèya es cantusòl y me preguntava si havia vengut per negòcis ò per fé una vòlta y altres impertinències. Amb axò s' acalá y cobí un paperet blau embolicat que jò no havia vist si estava en terra; ei desembolicá y trobá dedins una

guyeta lluhenta, à n' es parexa d' òr plèna de diamants.

—Ja 't ténch; (vatx pensá,) no serás tú qui m' agafis.

Y no dich paraula: Ell fént es content deya:

—Que no 'u veu quina sòrt hem tengut trobant aquesta alhaca?

—¿Sí? (vatx dí jò:) no l' ha tenguda tant bòna l' amo.

—¡Y es d' òr! (segua cridant entussiasmat.)

—Ca, l' amo no és d' òr, à les hòres deü essé de pedra.

—Y axò son diamants, (afajia sense escoltarmè.)

—¡Quina llástima!

—¡Val més de cént duros!

—¡Pòbre hòmo!

Y al entretant s' acostá un jovenòt que fèya sa torniòla y enterat de la féta diu:

—Justicia, axò vá à tant perhòmo, la mitat per vostè y la mitat p' el señó (señalantmè à mí;) jò som mosso d' argenté y me 'n enténch d' alhaques; aquesta al ménos val cént duros; sa vèn y es parteix es prèu.

—Claro, (diu es primé) que s' ha de vendre. Però mir, (pegantmè uyada), jò fris y no vatx d' enredos; aquest diu que val cént duros, vostè m' en dona trenta y prèn sa guyeta; ja veu qu' hey guaña.

—No, (contest.) Vostè m' en don deü la prenga y hey guañará més.

—Hombre; (deya es mosso y m' estirava de part darrera,) vostè fa un bòn negòci, jò l' hey faré comprá per noranta.

—Fiets, no duch ni un cuarto.

—¿No? (deya es primé amb un tonet que 'm jelava), vòl dí que no dú cuartos.

Y em mirava *fito-fito* perque jò duya una má dins sa butxaca des calsons y estreñia sa bossa y al entretant m' acostavan per sa part més desolada.

—Ni mitx.

—No 'u creym; (respònen à duo fentsè uyet); casi heu poriam veure.

Y s' acostan per pasarmè ses mans demunt. Jò péch brinco cridant lladres y futx còm un llamp sense girarmè darrera cap à dins sa ciutat, arribant à ca-méua més gròch que sa cera y destrampat de s' acalorada y des susto.

Ara vé es saynete. Hòrabaixa s' entréga En Pere més content qu' un Pasco.

—¡Xaripa! (deya fént soná es dits còm à castañetes.) ¡Xaripa, *ganga!* (y mostrava un paperet blau, que 'm fèya escarrufá;) ¡la mar! miralet à n' aquesta jóya, per cinch duros y en val cént. ¡Axò es sòrt!

—¡Ah beneyt qu' hey has caygut còm sa mosca dins sa mèl!

—¿Que vòl dí?

—Que no 'n val mitx.

Ell no 'u creya; la fé mirá y li digueran que per una pesseta era cara.

Però en cinch duros s' estoví un susto que jò n' haguéra dat deü per no passarló. Qui havia de pensá que m' investissan. D' aquesta he avorrit es blau per à sempre.

Ja me dirá Señó Directó que tal pégan ses fires que si heu paga passá la má ténch uns quants amichs que m' acompanyarán; encara que 'n sa brèga de sa lleona molts s' escalivaren y per altre part per aquí no sabem s' orde de sa funció ni quants d' actes ha de tení, ni quant comensa, perque no hem vist cap paperòt gròs y pintat que mos ho diga; axí es que per aquí diuen.

—Ca: Axò de fires à Mallòrea es una broma que mos vòlen fé.

Servidor séu

UN ESTUDIANT DOBLEGAT.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Si's camí es alt, es perillós p' ets animals.*

SEMBLANSES.—1. *En que fan canons.*
2. *En que té cruques.*
3. *En que té tajadò.*
4. *En que té manxa.*

TRIANGUL.—1. *Domàs-Domá-Dom-Do-D.*

PREGUNTES.—1. *Sa fosca.*
2. *Que sian lletres.*
3. *Sa remò.*

FUGA.....—*Dins cap cap, cap lo que cap à n' aquest cap.*

ENDEVINAYA.—*Es témps.*

GEROGLIFICH.

QUIDAM IGNARUS.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assemblan els Reys à n' ets abres?
2. ¿Y una cayera de bèyes à España?
3. ¿Y es Municipals à n' es moxos?
4. ¿Y Ciutat à un pòrch?

UN AMICH MÈU.

TRIANGUL DE PARAULES.

. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .

Ompli aquests picls amb lletres que llegides diagonalment y de través, digan: sa 1.ª retxa, una casa molt gran que no més hey habitan hòmos; sa 2.ª, una plassa cèntrica de Ciutat; sa 3.ª, lo que jò ténch y no m' ho he vist may; sa 4.ª, lo que ténen ses figures, y sa 5.ª, una lettra.

J. S.

ENDEVINAYA.

Hey van fórsa d' animals
També n' hi van que no 'u son
Y se sòl veure cad' any
A molts de pòbles del mon.

P.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vius.)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

A un Ignorant.—Havent quedades entregades al Jurat des Certámen en fetxa de 21 d' Agost totes ses composicions rebudes abans del 20, terme señalat p' es mateix; y no havent rebut fins el 21 ses composicions que duen per lemas: *¡Pòbre, pares! ¡Pòbre, fit!*—*In medio consistit virtus.*—*A Ciutat hey ha mossos.*—*Un témps quant jò era altò;* no pòt essé el que quedin inclòses dins es Certámen per molt que nòltros hauriam desitjat es qu' haguessen arribat à témps. Reflexion que sa séua admissió fóra de terme seria un perjudici ocasionat à tercè. Axí mateix se jutjarán y si son bònnes se publicarán.

A lo del dia.—Còm es nòstro setmanari no es polítich, lo que mos ha enviat, encara que bó, no pòt essé publicat.

Quidam homo alicujus.—Lo séu anirà dins varios números.

Un Ferit d' ala.—Gracies per lo remès qu' aprofitarem.

Roquisd.—Anirà lo séu.

Quidam Ignarus.—Rebuda sa séua. Tot está molt bé.

Pau Pere Pifol.—Lo séu hey anirà en porè.

3 SETEMBRE DE 1881

Estampa d' En Pere J. Gelabert.